

СЕДНИЦЕ ИНСТИТУТСКЕ КОМИСИЈЕ ПРЕТСЕДНИШТВА САН

I седница, одржана 27 јануара 1954 године

Претседава председник А. Белић; присутни: потпредседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

Уважена је оставка академика П. Колендића на чланство у Научном савету Института за проучавање књижевности.

Прихваћени су предлози и донете одлуке по персоналним питањима: Географског института, Етнографског института и Института за проучавање књижевности.

II седница, одржана 17 марта 1954 године

Претседава председник А. Белић; присутни: потпредседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

После извештаја Географског института да је на пленарном састанку колектива тога Института за управника изабран академик Петар С. Јовановић, а за члана Управног одбора Милансав Лутовац, научни сарадник, и Мирослав Поповић, асистент, — потврђен је овај избор и у Управни одбор именовани су још и дописни чланови САН Стеван Бошковић, Павле Вујевић и Војислав Радовановић.

Разматрана је одлука Извршног већа НРС од 27 II 1954 г. о преласку института САН на нов начин финансирања и пословања. У дискусији која се развила додирнуто је и питање доношења Статута института као и друга питања која се односе на ову реорганизацију.

III седница, одржана 24 марта 1954 године

Претседава председник А. Белић; присутни: потпредседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

Примљено је саопштење секретара Академије П. С. Јовановића да је Извршно веће НРС 22 III 1954 г. известило Претседништво о начелној одлуци да права и дужности која према институтима са самосталним финансирањем припадају државним органима врши непосредно Извршно веће НРС. У ову групу долазе следећи институти: Институт

за екологију и биогеографију, Институт за испитивање електричних појава „Никола Тесла“, Институт за дефектологију и експерименталну фонетику, Институт за физиологију развића, генетику и селекцију, Институт за утаљ, Хемиски институт, Геолошки институт и Астрономска опсерваторија.

После извештаја Одељења медицинских наука да је на заједничкој скупштини свих института овог Одељења изабран академик Коста Тодоровић за управника новоформираног Института за медицинска истраживања, као и да су за чланове Управног одбора, изабрани д-р И. Буричић, д-р Ч. Симић, д-р Д. Борић и Вида Маринковић, — потврђен је избор академика К. Тодоровића за управника и примљена на знање одлука колектива о избору чланова за Управни одбор.

Што се тиче чланова које именује Академија у Управни одбор, одлучено је да се од Института затражи да колектив предложи најмање онолики број чланова колики треба Академија да одреди.

После извештаја Машинског института да је на заједничкој седници колектива за управника изабран инж. д-р Душан Величковић, а за чланове Управног одбора инж. Милан Ђорђевић и инж. Момчило Радотић, — потврђен је избор д-ра Д. инж. Величковића за управника и примљена на знање одлука колектива о избору чланова за Управни одбор.

За остале чланове Управног одбора поступити као по претходној одлуци.

После извештаја Археолошког института, да је на састанку колектива за управника Института изабран проф. Ђурђе Бошковић, а за чланове Управног одбора д-р Миодраг Грбић и арх. Војислав Кораћ — потврђен је избор проф. Ђ. Бошковића за управника и примљена на знање одлука колектива о избору чланова за Управни одбор.

За остале чланове Управног одбора затражити предлог као што је одлучено и у наведеним претходним случајевима.

IV седница, одржана 7 априла 1954 године

Претседава председник А. Белић; присутни: потпредседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

После извештаја Математичког института да је колектив Института изабрао проф. Радивоја Кашанина за управника Института, а за чланове Управног одбора проф. Татомира Анђелића и доцента Миодрага Томића, — потврђен је избор дописника Р. Кашанина за управника и примљена на знање одлука колектива о избору чланова за Управни одбор.

Са своје стране за чланове Управног одбора Академија именује академика В. В. Мишковића, проф. д-ра В. Авакумовића и доцента С. Аљанчића, које је и колектив Института предложио.

После извештаја Машинског института да је на састанку колектива Института одлучено да се као чланови које Академија треба да именује у Управни одбор предложе: инж. Н. Зрнић, инж. М. Милосављевић, д-р П. Станковић и д-р В. Дешић, — од стране Академије

за чланове управног одбора именовани су: инж. Н. Зрнић, дописник М. Милосављевић и д-р П. Станковић, пошто су добили највећи број гласова.

После извештаја Одељења медицинских наука да су на поновном састанку свих института овог Одељења изабрани за чланове Управног одбора новоформираног Института за медицинска истраживања: Вида Маринковић, Жарко Јовичић, д-р Душан Кентера и д-р Александар Ђаја, — примљен је на знање овај извештај и од 6 предложених чланова од стране колектива именовани су од Академије за чланове Управног одбора новоформираног Института за медицинска истраживања: академик: Ч. Симић, дописник И. Буричић, д-р Д. Борић, д-р Краус и д-р Д. Беровић.

После извештаја Археолошког института да је на састанку колектива одлучено да се за чланове Управног одбора овог Института које ће Академија именовати предложи: проф. А. Дероко, дописник С. Радојчић и Ђ. Мано-Зиси, кустос Народног музеја, — одлучено је да се именују напред наведена лица.

На предлог Научног савета Астрономске опсерваторије одлучено је да се Астрономско-нумерички институт САН припоји Математичком институту САН, чији је одсек првобитно и био.

V седница, одржана 30 априла 1954 године

Претседава претседник А. Белић; присутни: потпретседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

После извештаја Института за српски језик да је на седници колектива Института проф. А. Белић изабран за управника Института, а Никола Половина и д-р М. Московљевић за чланове Управног одбора, — потврђен је избор проф. А. Белића за управника и примљена на знање одлука о избору наведених чланова Управног одбора.

Од стране Академије у Управни одбор именовани су, на предлог Института, Милија Станић, Бранислава Живковић и Драгослав Илић, пошто су добили највећи број гласова.

На основу извештаја Византолошког института да је на седници колектива Института изабран за управника Института, академик Г. Острогорски, а за чланове Управног одбора д-р Фрањо Баршић, — потврђен је избор академика Г. Острогорског за управника и примљена на знање одлука колектива о избору Ф. Баршића у Управни одбор.

Пошто Управни одбор треба да броји пет чланова, поред управника именују се од стране Академије: дописници Милан Будимир, Михаило Динић и Светозар Радојчић, с тим да колектив Института изабере још једног члана.

Одлучено је да се Правила о организацији Географског института доставе на проучавање свим члановима Институтске комисије и да се замоле остали институти да што пре доставе своја Правила.

По питању Правила о организацији Археолошког института, која су достављена на одобрење, одлучено је као у претходном случају.

VI седница, одржана 26 маја 1954 године

Претседава претседник А. Белић; присутни: потпретседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

Потврђен је избор д-ра И. Синдика за управника и Ј. Ковачевића за секретара Историског института.

Од 13 чланова који су предложени за Научни савет овог Института именовани су: дописник Михаило Динић, проф. Мехмед Беговић, проф. Никола Вучо, проф. Драгослав Јанковић, дописник Илија Синдик и сарадник Јован Ковачевић.

По питању Правилника о организацији института САН, а после дискусије у којој су претресани поједини ставови Правилника Математичког и Географског института, — одлучено је да секретар Академије проучи све правилнике и упореди их са Уредбом о установама са самосталним финансирањем па потом поднесе извештај Институтској комисији.

VII седница, одржана 16 јуна 1954 године

Присутни су: потпретседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

По питању Правила института САН секретар Академије П. С. Јовановић поднео је извештај да је проучио сва досад достављена Правила института са самосталним финансирањем при Академији наука и изнео следеће примедбе:

а) Математички институт

Чл. 1 — предвиђа да је Институт под руководством САН, што не одговара духу Основне уредбе пошто је установа са самосталним финансирањем. Ово не би требало наглашавати. Сем тога није речено на основу којих законских прописа Институт послује.

Чл. 2 — употребљен је израз циљ место задаци, као што је у Основној уредби предвиђено.

Чл. 3 — стоји да Институт врши размену својих публикација и наводе се само две серије (Зборник радова и Publications) а не и остала издања; али то је унутрашња ствар Института.

Чл. 6 — говори о томе да у саставу Института могу бити чланови „у звању лица додељена на рад“, међутим код установа са самосталним финансирањем не може нико бити додељен на рад. Може се узети неко друго звање, асистент — приправник, матично звање или сл.

Чл. 7 — говори о процедури избора хонорарних сарадника, сталне предлажу два референта, а хонорарне три.

Чл. 8 — предвиђа да је потребна сагласност САН за постављање асистената, међутим Академија даје сагласност само за научне сараднике, а Институт треба сам да бира и поставља асистенте.

Чл. 10 — предвиђа да тројица референту и избор спољних сарадника. Да ли је то потребно?

Чл. 15 — садржи одредбу да Институт подноси и Академији шестомесечне планове буџета, што није потребно јер он има посебан рачун, а планове треба подносити Секретаријату за буџет.

Исто тако је предвиђено да подноси извештаје о раду одељењу, али питање је да ли ће одељење то прихватити.

Чл. 16 — место скуп свуда је употребљен израз скупштина,

Чл. 17 — прописује да мандат управника траје годину дана. Ово треба брисати пошто Академија поставља управника.

Чл. 19 — предвиђа да се одржи најмање једном годишња скупштина. Међутим с обзиром да скупштина треба да расправља и о плану и о предлогу буџета, а и о завршеном рачуну и о извештају, то је недовољно.

Скупштину сазива управник на захтев $\frac{2}{3}$ чланова, довољно је мање од једне трећине или мање.

На скупштини не председава управник, већ друго изабрано лице, међутим по уредби управник је старшина установе, па он треба и да председава.

Чл. 20 — Веће Института. Предвиђено посебно тело које сачињавају стални, хонорарни и спољни сарадници Института, на коме се саопштавају резултати научни. Да ли је потребно посебно тело? У сваком случају требало би усвојити за све институте исти назив, напр. стручни савет.

Чл. 36 — Нису одређена средства за фондове како је то предвиђено Уредбом.

Чл. 37 — предвиђа да се рачунски послови и набавке врше преко Академије — овакве мере могу бити само привремене ради олакшавања посла, али не могу се одређивати правилима.

У Правилима нема ових одредаба: 1) да је Институт правно лице; 2) завршних одредаба; 3) о калкулацији цена за услуге; 4) о организацији администрације и систематизације места.

После извештаја секретара П. С. Јовановића, одлучено је да се примедбе доставе Институту да по њима поступи.

б) У вези Правилника Института за медицинска истраживања секретар Академије П. С. Јовановић поднео је следеће примедбе:

Чл. 8 — каже да је скупштина радног колектива примљила Правила, међутим Академија прима и потврђује Правила, а колективи и Управни одбор само предлажу.

Чл. 9 — предвиђа да је скупштина пуноважна ако је присутно $\frac{2}{3}$ чланова, а одлуке да се доносе двотрећинском већином гласова. Ова одредба је врло строга и треба ставити да је скупштина пуноважна са апсолутном већином и да су одлуке правоваљане ако је гласала већина присутних. Исто тако скупштина не опозива управника као и чланове Управног одбора, већ Академија, сем оних које бира колектив.

Чл. 10 — говори о ванредној скупштини а не помиње се редовна, ово треба изменити.

Чл. 12 — предвиђа да је за одржавање седница Управног одбора потребно да присуствују $\frac{2}{3}$ чланова. Међутим довољна је обична већина.

Исто тако предвиђа да мандат члановима Управног одбора траје годину дана; али то се може односити само на чланове које бира колектив, а не и на чланове које именује Академија.

Чл. 13 — предвиђа се сагласност САН за избор научног особља, међутим Академија даје сагласност само за научне сараднике.

Предвиђена процедура избора није можда потребна.

Чл. 15 — предвиђа да управник претставља Институт на основу одлука радног колектива, што је неправилно, јер га он претставља по функцији и на основу Уредбе.

Чл. 16 — управника бира скупштина, а по правилу бира га Академија, само је она предвидела да га колектив предложи.

Питање је да ли треба задржати назив управник одељења или шеф, сматра да је боље шеф.

Чл. 22 — нема прописа да се за објављивање публикација тражи сагласност САН.

Чл. 23 — предвиђа да измене и допуне Правила врши скупштина уз сагласност САН — међутим скупштина може само да предлаже измене.

Није унета одредба о укључивању прихода од продаје издања; нема систематизацији места.

После извештаја Секретара Академије одлучено је да се примедбе доставе Институту да по њима поступи.

в) У вези Правилника Географског института Секретар Академије ставио је следеће примедбе: ставља се примедба на члан који говори да се у случају једнаког броја гласова при доношењу појединих одлука питање износи пред колектив. Ово треба саобразити осталим правилима тако да је глас управника одлучујући. Пошто Академија поставља управника, исто тако треба изоставити одредбу да колектив може опозвати управника.

После извештаја Секретара Академије прихваћена су Правила Географског института с тим да се у њих унесу горње примедбе.

г) У вези Правила Института за српски језик Секретар Академије поднео је следеће примедбе:

назив Правилник треба изменити у Правила према Уредби.

Питање о задацима института треба одређеније изнети.

Чл. 12 — према овом члану управника могла би да опозове $\frac{1}{4}$ чланова, што није правилно. Уосталом, то је излишно, јер управника поставља Академија.

Чл. 17 — говори о Научном савету, а он није предвиђен у организацији Института.

Чл. 26 — говори о систематизацији места за управника, секретара и административно особље.

После извештаја Секретара Академије одлучено је да се ове примедбе доставе Институту да по њима поступи.

VIII седница, одржана 6 јула 1954 године

Присутни су: потпретседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академик С. Станковић.

а) У вези Правила Археолошког института Секретар Академије П. С. Јовановић изнео је следеће примедбе на ова Правила:

Чл. 4 — предвиђа између осталог да Управни одбор подноси предлог за опозивање чланова Управног одбора. Треба нагласити да то важи само за оне које бира колектив.

Чл. 5 — између осталог предвиђа да управник поставља и отпушта сараднике уз претходно консултовање колектива. Ово није предвиђено у Правилима других института, али се може задржати.

Чл. 9 — говори о „састанцима“ колектива, а треба да буде „скуп“ колектива.

Чл. 11 — говори о Институтском већању. Остали институти то нису предвидели, али може да остане.

Чл. 20 — предвиђа да се стручни и научни сарадници бирају поново по истеку 5 година, а асистенти по 4 године. Не би требало одређивати поновни избор за научне и стручне сараднике, јер то није предвиђено законским прописима, а што се тиче асистената, то треба да остане.

Одлучено је да се ове примедбе доставе Археолошком институту.

б) У вези Правила Византолошког института секретар Академије П. С. Јовановић изнео је следеће примедбе:

Назив Правилник треба изменити у Правила.

Правила су парафразирани правила Археолошког института и све примедбе стављене на Правила Археолошког института односе се и на ова.

Чл. 10 — између осталог предвиђа да се финансиско и материјално пословање Института врши преко САН. Ово треба изоставити, пошто САН привремено врши ове послове.

Одлучено је да се примедбе доставе Византолошком институту.

Математички институт је известио да је Управни одбор усвојио све примедбе Институтске комисије стављене на Правила овог Института осим примедба које се односе: 1) на избор хонорарних сарадника, 2) на избор спољних сарадника, 3) на назив скупштина и 4) да Управни одбор остаје при томе да у Институту постоји веће.

После изнетих примедба Математичког института усвојена су Правила Математичког института као и образложења сем примедбе под 3) које се односе на скупштину сматрајући да треба овај назив изменити у „скуп“.

IX седница, одржана 29 септембра 1954 године

Претседава претседник А. Белић; присутни: потпретседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академици С. Станковић и П. Савић.

Усвојена су Правила Института за медицинска истраживања, пошто је тај Институт доставио Правила с извештајем да је поступљено по примедбама Институтске комисије.

Усвојена су Правила Института за српски језик, пошто је тај Институт доставио своја Правила с извештајем да је поступљено по примедбама Институтске комисије.

У вези Правила Машинског института секретар Академије П. С. Јовановић изнео је следеће примедбе:

у чл. 7 — стоји „Скупштина радног колектива“, а треба да стоји „Скуп радног колектива“ као и у Правилима других института. То треба да се исправи и у даљем тексту.

У чл. 11 — је предвиђено да су одлуке Управног одбора пуноважне ако седници присуствује најмање 2/3 његових чланова и ако су за њих гласале 2/3 присутних гласова. Међутим по одлуци Претседништва и за једно и за друго је потребна апсолутна већина.

У истом члану се предвиђа да мандат чланова Управног одбора траје годину дана, после чега се врши нов избор. То може да важи само за оне чланове које бира скуп радног колектива, а не и за оне које поставља Академија.

У чл. 12 — је предвиђено да предлог за избор научних и стручних сарадника и асистената подноси Савет Управном одбору. То ће представљати тешкоћу, јер за сваки избор треба да се састаје Стручни савет.

У том члану међутим није предвиђено да је за избор научних сарадника потребна и сагласност САН.

У чл. 15 — је предвиђено да Управника бира скуп радног колектива а сам даје само сагласност. Међутим управника поставља САН на предлог скупа.

У чл. 19 — се предвиђа да за сваки рад који треба да се публикује треба Савет да бира референте и да Савет предлаже да се рад публикује. То ће представљати тешкоћу јер ће се Савет морати чешће састајати. Тиме би Савет постао оперативни орган, а он то по функцији није.

У чл. 28 — се предвиђа да управник и руководиоци Одељења имају право на посебне хонораре за извршене радове из чл. 22 под б). Институтска комисија сматра да се такви хонори не могу давати, већ управник и руководиоци одељења могу добити само награде из фонда за награђивање.

У чл. 29 — се каже да измене и допуне Правила врши скуп радног колектива. Међутим треба да стоји да их врши САН на предлог скупа радног колектива.

У чл. 30 — стоји да тумачење појединих одредаба Правила у случају потребе даје Управни одбор. Међутим то треба да је у надлежности САН.

Чл. 31 — треба да стоји у прелазним одредбама на крају Правила.

Одлучено је да се горње примедбе доставе Институту да по њима изврши исправке у Правилима па да их поново доставе да се усвоје.

На предлог Академског савета да Претседништво САН прикупи документациони материјал и изради елаборат о опортунитету оснивања једног или више саветовданих тела за питања науке, као и о стању и проблемима у издавачкој делатности на подручју науке, — одлучено

је да се прикупи сав материјал који се односи на ова два питања и достави члановима Институтске комисије да се на основу њега дискутује и да мишљење о постављеним питањима.

X седница, одржана 15 новембра 1954 године

Претседава председник А. Белић; присутни: потпредседник М. Миланковић и секретар Академије П. С. Јовановић.

Усвојена су Правила Византолошког института после извештаја овог Института да су све примедбе Институтске комисије усвојене и да је према њима извршена редакција.

Прихваћени су предлози секретара Одељења ликовне и музичке уметности академика С. Христића о реорганизацији овог Одељења. Организација се односи на оснивање две секције у Одељењу — за ликовну и за музичку уметност. С тим треба да се сложи и Пленум Претседништва.

Прихваћен је предлог академика С. Христића и о реорганизацији Музиколошког института, који би био оперативни део Музичке секције Одељења. Институтска комисија није се сложила да се сви службеници Музиколошког института ставе на расположење, већ сматра да их за прво време треба оставити да раде под новим управом да би се испитале њихове способности и воља за рад, па потом доносити коначне одлуке.

XI седница, одржана 29 децембра 1954 године

Претседава председник А. Белић; присутни: потпредседник М. Миланковић, секретар Академије П. С. Јовановић и академик П. Савић.

Пошто је извршена реорганизација Одељења ликовне и музичке уметности, дата је сагласност да се за руководиоца Секције за музичку уметност потврди академик С. Христић, а за Секцију за ликовну уметност дописник С. Стојановић.

У вези реорганизације Музиколошког института дата је сагласност да Комисија за управљање Музиколошког институтом буде у овом саставу: академици С. Христић и П. Коњовић, дописници М. Вукдраговић и Ст. Рајичић, М. Живковић, ректор Музичке академије, П. Милошевић, проф. Музичке академије, С. Клајн, секретар Музиколошког института и д-р Б. Миланковић, хонорарни сарадник Института.

Археолошки институт је известио да усваја примедбе Институтске комисије стављене на Правила института сем на следеће чланове: — чл. 5 — треба да се задржи одредба да колектив учествује у питањима постављења и отпуштања службеника и спољних сарадника. — чл. 11 — треба да се задржи одредба о одржавњу институтских већања. — Чл. 20 — да се измени став 3 утолико што ће се ставити да поновном избору подлежу само асистенти.

Институтска комисија се сложила са овим примедбама и усвојила Правила Археолошког института, с тим да се алинеја у чл. 4, која се односи на предлоге о опозивању чланова Управе, изостави.

Машински институт је известио да је усвојио примедбе Институтске комисије дате на Правила Института сем на следеће: чл. 12 — да Стручни савет подноси предлоге за избор научног и стручног особља треба да се задржи. — Чл. 19 — не сматра се оправданом примедба да о радovima поднетим за штампање чланови Стручног савета не треба да поднесе реферате; предлаже се да се ово задржи. — Чл. 29 — треба задржати одредбу по којој управник и шефови одељења имају право на награде за радове који се изврше на рачун других установа пошто они не добијају никакав хонорар у Институту за вршење нормалних дужности.

Институтска комисија усвојила је Правила Машинског института с тим да се у чл. 12 унесе да Стручни савет може давати предлоге и препоруке Управном одбору, а да се питање награђивања за специјалне послове саобрази Правилима осталих института.